

Postkolonyal Çeviri ve Algı Yönetimi: Filistin Sorunu Örneği

Gülfidan AYTAŞ
Sakarya Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi
gulfidan@sakarya.edu.tr
ORCID ID: 0000-0003-1566-1592

Araştırma Makalesi

DOI: 10.31592/aeusbed.1600568

Geliş Tarihi: 12.12.2024

Revize Tarihi: 11.01.2025

Kabul Tarihi: 02.05.2025

Atf Bilgisi

Aytaş, G. (2025). Postkolonyal çeviri ve algı yönetimi: Filistin sorunu örneği. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(Özel Sayı), 322-341.

ÖZ

Bu çalışma, Filistin-İsrail çatışmasının uluslararası düzeydeki algısal ve söylemsel dinamiklerini çeviri perspektifinden ele almaktadır. Postkolonyal çeviri teorisi ve eleştirel söylem analizi çerçevesinde gerçekleştirilen araştırma, çeviride kullanılan terimlerin ve söylemsel stratejilerin çatışmanın uluslararası arenada nasıl temsil edildiği üzerindeki etkilerini incelemektedir. Araştırmada, Birleşmiş Milletler (BM) karar metinleri, uluslararası medya raporları, sosyal medya içerikleri ve akademik yayınlar gibi çeşitli veri kaynakları analiz edilmiştir. Bu analizler, çevirmenlerin terminolojik tercihlerinin ideolojik yükleri ve bu yüklerin algı yönetimi üzerindeki etkilerini ortaya koymaktadır. Çalışmada "işgal," "özgürlük," "terör" gibi kavramların farklı bağlamlarda nasıl çevrildiği ve bu çevirilerin uluslararası kamuoyunda algı yönetimine nasıl katkıda bulunduğu ele alınmıştır. Çevirmenlerin, tarafsızlık ve etik sorumluluk ilkelerine bağlı kalırken ideolojik manipülasyonların etkilerini nasıl minimize edebileceği, çalışmanın temel tartışma alanlarından birini oluşturmuştur. Söylemsel analizler, çevirinin bireysel bir çaba olmaktan öte toplumsal ve politik güç dinamikleriyle şekillendiğini ortaya koymaktadır. Sonuç olarak, Filistin sorunu bağlamında çeviri, çatışma söylemlerinin yeniden üretimi ve algı yönetimi açısından merkezî bir rol oynamaktadır. Çalışma, çeviri süreçlerinin tarafsızlık ilkeleri doğrultusunda yeniden değerlendirilmesi ve etik bir çerçevede yürütülmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Çalışmanın bulguları, çevirmen eğitimi, terminolojik standartlar ve ideolojik etkilerin izlenmesi için yeni yaklaşımların geliştirilmesine yönelik öneriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Filistin sorunu, postkolonyal çeviri, eleştirel söylem analizi.

Postcolonial Translation and Perception Management: The Case of the Palestinian Issue

ABSTRACT

This study addresses the perceptual and discursive dynamics of the Palestine-Israel conflict at the international level from a translation perspective. Conducted within the framework of postcolonial translation theory and critical discourse analysis, the research examines the impact of the terms and discursive strategies used in translation on how the conflict is represented in the international arena. Various data sources, such as United Nations (UN) resolution texts, international media reports, social media content, and academic publications, have been analyzed. These analyses reveal the ideological burdens of translators' terminological choices and the impact of these burdens on perception management. The study discusses how concepts such as "occupation," "freedom," and "terror" are translated in different contexts and how these translations contribute to perception management within the international public. One of the central discussions of the study is how translators can minimize the effects of ideological manipulations while adhering to principles of neutrality and ethical responsibility. Discourse analyses demonstrate that translation is not only an individual effort but also shaped by social and political power dynamics. In conclusion, translation plays a central role in the reproduction of conflict discourses and perception management in the context of the Palestinian issue. The study emphasizes the need for the re-evaluation of translation processes in line with the principles of neutrality and their execution within an ethical framework. The findings of the study offer recommendations for developing new approaches for translator training, terminological standards, and monitoring ideological influences.

Keywords: Palestinian issue, postcolonial translation, critical discourse analysis.

Giriş

Çeviri; kültürler, ideolojiler ve güç ilişkilerinin yeniden üretildiği bir alan olarak her anlamda ele alınması gereken bir süreçtir. Bu bağlamda, çeviri süreçlerinin ideolojik etkilerden bağımsız değerlendirilmesi mümkün değildir. Postkolonyal teori ve eleştirel söylem analizi, çeviriyi toplumsal, politik ve söylemsel bir eylem olarak değerlendirmemize imkân tanıyan etkili yöntemler sunmaktadır.

Bu çalışma, çevirinin ideolojik bir araç olarak nasıl işlev gördüğünü Filistin sorununu örnek alarak ele almayı amaçlamaktadır. Çalışmanın teorik temelleri, postkolonyal çeviri teorisi ve eleştirel söylem analizi üzerine yapılan öncü çalışmalara dayanmaktadır. Postkolonyal teori, çeviriyi, sömürge sonrası bağlamlarda kültürel ve politik mücadelelerin bir parçası olarak ele almaktadır. Edward Said'in *Oryantalizm* (1978) eseri, bu teorik çerçevenin temel taşlarından biridir. Said, Batı'nın Doğu'yu temsil etme biçimlerini analiz ederek bu temsillerin söylemsel araçlarla nasıl yeniden üretildiğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, çeviri, oryantalist söylemin güçlendirilmesi veya yeniden şekillendirilmesi sürecinde önemli bir araçtır (Hamadi, 2014, s. 38).

Çeviri teorisi alanında, Susan Bassnett ve Harish Trivedi'nin *Post-Colonial Translation: Theory and Practice* (1999) adlı eseri de postkolonyal bağlamda çevirinin rolünü tartışarak çevirinin bir direniş aracı ya da egemen söylemin yeniden üreticisi olabileceğine dikkat çekmektedir. Benzer şekilde, Maria Tymoczko (2003) çeviriyi, kültürel temsillerin ve kimlik inşalarının merkezî bir bileşeni olarak görerek çevirmenin ideolojik sorumluluğuna vurgu yapmaktadır. Eleştirel söylem analizi literatürü, çevirinin ideolojik ve politik bağlamlarını anlamak için önemli bir zemin sunmaktadır. Örneğin, Norman Fairclough (1995), söylemin toplumsal yapı ve güç ilişkileri üzerindeki etkilerini ele alırken, bu yapıların dil yoluyla nasıl sürdürüldüğünü veya dönüştürüldüğünü incelemektedir. Bu yaklaşım, çeviri metinlerinde kullanılan söylemin ideolojik boyutlarını anlamak için etkili olabilir. Van Dijk (1998) ise ideoloji ve söylem arasındaki ilişkiyi irdeleyerek, çeviri pratiğinin bu bağlamdaki işlevini anlamayı kolaylaştırmaktadır.

Filistin sorunu, çevirinin ideolojik araçsallığını incelemek için çok boyutlu bir örnek teşkil etmektedir. Bu nedenle bu çalışmada, postkolonyal teori ve eleştirel söylem analizi perspektifinden hareketle, çevirinin toplumsal ve politik dinamikler üzerindeki etkileri ele alınarak, çeviri süreçlerinin nasıl hegemonik güçlerin çıkarlarına hizmet edebileceği ya da direniş söylemlerini güçlendirebileceği analiz edilmiştir. Bu bağlamda, mevcut literatürdeki boşluklara dikkat çekilerek çevirinin ideolojik bir eylem olarak ele alınmasına yönelik özgün bir katkı sağlanması hedeflenmektedir. Bu bakış açısıyla çalışmanın alt problemleri şu şekildedir:

1. Çevirinin ideolojik etkileri, Filistin-İsrail çatışması bağlamında nasıl inşa edilmekte ve bu süreçler algı yönetimine nasıl katkı sağlamaktadır?

2. Çeviri, söylemsel güç dinamiklerini şekillendiren bir araç olarak direniş söylemleriyle hegemonik söylemler arasındaki ilişkiyi nasıl etkiler?

Bu alt problemler ışığında çalışma, Filistin-İsrail çatışmasındaki çevirinin rolünü nitel ve nicel analizlerle incelemeyi amaçlamaktadır.

Postkolonyal Çeviri Teorisi

Postkolonyal teori, kültürel kimliklerin, tarihsel anlatıların ve güç dinamiklerinin yeniden şekillendirilmesi bağlamında ele alan bir perspektif sunmaktadır. Edward Said'in *Oryantalizm* (1978) adlı eseri, Batı'nın Doğu'yu temsiller yoluyla tahakküm altına alma sürecinde çevirinin rolünü ortaya koymuştur. Said, Batılı çevirilerin Doğu'yu egzotik, edilgen ve ilkel bir şekilde yeniden ürettiğini savunarak, çeviriyi hegemonik söylemlerin bir aracı olarak değerlendirmiştir (Said, 1978).

Tejaswini Niranjana'nın *Siting Translation: History, Post-Structuralism, and the Colonial Context* (1992) adlı eseri, çevirinin Batı'nın sömürgeci hegemonyasını pekiştiren bir araç olarak nasıl kullanıldığını ayrıntılı bir şekilde analiz etmektedir. Niranjana, çeviri yoluyla Batı'nın "evrensel hakikat" ve "üstünlük" söylemini inşa ettiğini ve bu söylemi sömürge toplumlarına dayattığını savunur. Ancak, Niranjana aynı zamanda çevirinin direniş ve yeniden yapılanma süreçlerinde oynayabileceği potansiyele de dikkat çeker (Niranjana, 1992). Yerel metinlerin uluslararası kamuoyuna aktarılması, bu metinlerin görünürlük kazanmasını ve sömürgeci anlatıların sorgulanmasını sağlamaktadır. Homi K. Bhabha ise, postkolonyal çeviri teorisinin başka bir önemli figürü olarak, çeviriyi "melezlik" kavramı üzerinden tartışmıştır. *The Location of Culture* (1994) adlı eserinde Bhabha, çeviriyi farklı kültürler arasındaki diyalogun bir alanı olarak görür ve bu süreci, sabit kimliklerin sorgulandığı ve yeni anlamların üretildiği bir mekân olarak tanımlar. Bhabha'nın "kültürel

fark” ve “üçüncü mekân” kavramları, çevirinin tek yönlü bir tahakküm değil, aynı zamanda karşılıklı etkileşim ve dönüşüm alanı olabileceğini vurgulamaktadır (Bhabha, 1994).

Postkolonyal çeviri süreçlerine dair birçok eserden söz edilebilir. Ancak çalışmanın kapsamı gereği önemli noktalara değinmek yeterli olacaktır. Örneğin, Gayatri Chakravorty Spivak’ın *Can the Subaltern Speak?* (2023, s. 185) makalesinde ortaya koyduğu gibi çeviri, ezilenlerin sesini duyurmak ve bu sesleri hegemonik söylemlere karşı bir direniş aracı olarak kullanmak için kritik bir araç olabilir. Spivak, çevirinin teknik bir aktarım süreci olmanın yanında, etik ve politik bir eylem olduğunu savunmaktadır. Postkolonyal çeviri teorisi, özellikle yerel dillerin ve kültürlerin çeviri yoluyla nasıl temsil edildiğine de odaklanmıştır. Chinua Achebe gibi yazarlar, kendi eserlerinin Batı dillerine çevirisinde yaşanan anlam kaymalarına dikkat çekmiş ve bu süreci, kültürel kimliğin yeniden inşası için bir fırsat olarak değerlendirmiştir. Achebe'nin *Things Fall Apart* adlı romanının çevirileri, bu metnin küresel anlamda tanınmasına katkı sağlarken, aynı zamanda yerel anlatıların dünya sahnesinde görünür olmasına olanak tanımıştır (Özün ve Başkale, 2019, ss. 86-99). Benzer şekilde, Salman Rushdie, çevirinin, “melez bir kimlik” oluşturma sürecinde oynadığı rolü vurgulamıştır. Rushdie, *Imaginary Homelands* (1991) adlı çalışmasında, çevirinin, göçmen toplulukların kültürel köklerini koruma ve yeniden üretme süreçlerinde nasıl etkili bir araç olduğunu tartışmıştır. Bu perspektif, çeviriyi sadece metinler arası bir süreç olarak değil, aynı zamanda kültürel hafızanın korunması ve aktarımı için kritik bir alan olarak görmektedir (Rushdie, 1991).

Görüldüğü üzere, postkolonyal çeviri teorisinin çerçevesinde, çevirmen, tarafsız bir aktarıcı olmaktan çok daha fazlasıdır. Çevirmen, kültürel temsillerin şekillendirilmesinde aktif bir rol oynar ve bu nedenle etik bir sorumluluk taşır. Anthony Pym’in *Exploring Translation Theories* (2010) adlı çalışması, çevirmen etiğini, kültürler arası etkileşimlerin karmaşıklığı bağlamında ele almış ve postkolonyal bağlamda çevirmenin rolünün yeniden düşünülmesi gerektiğini vurgulamıştır (Pym, 2010).

Edward Said, Tejaswini Niranjana, Gayatri Chakravorty Spivak ve Homi K. Bhabha gibi düşünürlerin çalışmaları, çevirinin, sömürgeci söylemlere karşı direnişin bir aracı olarak nasıl işlev görebileceğini gösterirken aynı zamanda bu sürecin içerdiği risklere de dikkat çekmektedir. Çeviri, hegemonik güç ilişkilerinin yeniden üretildiği bir alan olabileceği gibi, aynı zamanda bu güç ilişkilerinin sorgulandığı ve yeniden yapılandırıldığı bir alan da olabilir. Bu nedenle, postkolonyal bağlamda çeviri, kültürel kimliklerin ve temsilin karmaşıklığını anlamak için kritik bir zemine sahiptir.

Çeviri ve İdeoloji

Çeviri, ideolojinin yeniden üretildiği ve dolaşıma sokulduğu önemli bir araçtır. Bu hem çevirmenlerin bireysel ideolojik yönelimlerinden hem de çeviri metinlerinin içinde bulunduğu bağlamsal ve kurumsal etkilerden kaynaklanmaktadır. İdeoloji, çevirinin dil seçimlerinden anlatı yapısına kadar birçok aşamasında kendini göstermektedir. Örneğin, bir metinde kullanılan kelimelerin, deyimlerin ve metaforların seçimi, çevirmenin ideolojik yönelimine ya da çeviri sürecini yöneten kurumsal bağlamın politik çıkarlarına hizmet edebilir.

Bununla bağlantılı olarak, Mona Baker (2006), çeviriyi bir "anlatı oluşturma aracı" olarak ele almış ve çevirinin, bir çatışma bağlamında, tarafların kendi hikâyelerini uluslararası arenada duyurmasında kritik bir rol oynadığını savunmuştur. Bu ifadeye örnek olarak, İngilizce literatürde yer alan "terrorist" (terörist) ya da "freedom fighter" (özgürlük savaşçısı) terimlerinin kullanımı verilebilir. Bu terimlerin kullanımı, olayın tarafsız bir sunumundan ziyade, belirli bir ideolojik konumun yansımasıdır. Benzer şekilde, Arapçadaki “şehit” terimi, olayların dinî ve kültürel boyutunu vurgulayarak Filistin direnişine dair bir bakış açısı sunmaktadır.

Van Dijk ve İdeoloji-Söylem İlişkisi

Van Dijk (1998), ideolojilerin dil ve söylem yoluyla nasıl aktarıldığını ve yeniden üretildiğini incelemektedir. Ona göre söylem, ideolojilerin yapılandırılmasında ve topluma aktarılmasında

yadsınamaz bir rol oynamaktadır. Çevirmenler, metinleri hedef dile taşırken farkında olmadan ya da bilinçli olarak ideolojik tercihler yapabilir ve bu tercihler, söylemin nihai anlamını şekillendirebilir (Van Dijk, 1998).

Van Dijk'in ideoloji-söylem ilişkisine yönelik teorisi, ideolojilerin sosyal bağlamda güç ilişkilerini yansıttığını vurgulamaktadır. Çevirmenlerin bu bağlamdaki rolleri, sadece bir metni çevirmekle sınırlı değildir; aynı zamanda hedef kitlenin algısını ve ideolojik duruşunu etkileyebilecek dilsel stratejiler oluştururlar. Filistin-İsrail çatışması, ideolojilerin söylem yoluyla şekillendirilmesine dair güçlü bir örnek sunmaktadır. Batı medyasının Arapça veya İbranice metinleri İngilizceye çevirirken kullandığı terminolojik tercihler, bu söylemsel gücün açık bir yansımasıdır. Örneğin:

"İşgal" (occupation) Terimi: Batılı haber ajansları, İsrail'in Batı Şeria'daki yerleşim politikalarını tarif ederken sıkça "disputed territories" (tartışmalı topraklar) ifadesini kullanır. Bu çeviri, yerleşimlerin yasa dışı olduğunu ima eden "occupied territories" (işgal altındaki topraklar) terimine göre daha yumuşak bir dil oluşturur ve uluslararası hukukun ihlallerini gizleme potansiyeline sahiptir.

"Şehit" (martyr) Terimi: Filistinli aktivistlerin ölümüne atıfta bulunurken kullanılan "şehit" terimi, Batı medyasında sıklıkla "militant" (militan) veya "terrorist" (terörist) olarak çevrilir. Bu, Filistin direnişinin meşruiyetini sorgulayan bir algı yaratırken, İsrail'in eylemlerini daha haklı gösterebilir.

"Dönüş Hakkı" (right of return) Terimi: Filistinli mültecilerin geri dönme hakkını ifade eden bu terim, bazı Batılı söylemlerde "controversial claim" (tartışmalı talep) olarak çevrilerek, bu hakkın uluslararası hukuktaki meşruiyeti hakkında belirsizlik yaratabilir.

"Savunma" (defense) ve "Saldırı" (attack) Terimi: İsrail'in askerî operasyonları, genellikle "self-defense" (öz savunma) olarak çerçevelenirken, Filistin tarafından yapılan eylemler "attack" (saldırı) olarak sunulur. Bu terimlerin seçimi, tarafların algısını büyük ölçüde etkileyebilir.

"Çatışma" (conflict) ve "İşgal" (occupation) Terimi: Filistin meselesinde kullanılan "conflict" terimi, sorunun eşit iki taraf arasında yaşanan bir anlaşmazlık olduğu algısını yaratırken, "occupation" terimi İsrail'in hukuksuz eylemlerini vurgulayabilir.

Van Dijk'in teorisini sosyal medya içeriklerine de uygulamak mümkündür. Sosyal medya platformlarında kullanılan #FreePalestine ve #IsraelConflict gibi hashtag'ler, çevirmenlerin ideolojik etkileri aktarmasında kritik bir alan sunabilir.

- #FreePalestine: Bu hashtag, genellikle "Palestinian resistance" (Filistin direnişi) veya "Palestinian liberation" (Filistin'in özgürleşmesi) olarak çevrilir. Ancak, bağlama göre "violent uprising" (şiddetli ayaklanma) olarak da çevrilebilir ve bu, algıyı tamamen değiştirebilir.
- #IsraelConflict: Bu hashtag, çatışmanın her iki tarafı eşit şekilde temsil ettiği izlenimini verirken, çeviride kullanılan dilsel tercihler bu tarafsızlığı bozan bir çerçeve oluşturabilir.

Van Dijk'in çalışmaları, çevirmenlerin ideolojik çerçeveleri yeniden üretirken farkında olmadan toplumsal hafızaya katkıda bulunabileceğini göstermiştir (Van Dijk, 2019). Çevirmenlerin etik sorumlulukları bu noktada öne çıkmaktadır. Buna göre çevirmenler, tarafsızlığı korumak için kullanılan terminolojiyi bağlama uygun şekilde seçmeli, ideolojik etkilerden arındırılmış, ancak bağlamı doğru aktaran bir söylem geliştirmeli ve uluslararası kamuoyunun çatışmaya dair algılarını manipüle eden söylemleri eleştirel bir süzgeçten geçirmelilerdir. Van Dijk'in ideoloji ve söylem ilişkisine dair teorisi, çevirmenlerin terminolojik seçimleriyle güç dinamiklerini yeniden şekillendirme gücüne sahip olduklarını vurgulamaktadır. Filistin-İsrail çatışması bağlamında, bu güç hem direniş söylemlerini güçlendirme hem de hegemonik ideolojileri meşrulaştırma potansiyeli taşıyabilir.

Eleştirel Söylem Analizi

Eleştirel söylem analizi (ESA), dilin toplumsal yapıların ve güç ilişkilerinin inşasında nasıl bir rol oynadığını inceleyen disiplinlerarası bir yaklaşım sunmaktadır. Norman Fairclough'un (1995) eleştirel söylem teorisine göre söylem, toplumsal güç ilişkilerini yansıtmakta ve yeniden üretmektedir. Çeviri, bu bağlamda, kaynak metindeki güç ilişkilerinin başka bir dilde yeniden üretilmesine ya da dönüştürülmesine aracı olmaktadır (Fairclough, 1995). Özellikle Filistin meselesi gibi politik açıdan hassas konularda çeviri, uluslararası algının şekillenmesinde kritik bir araç işlevi görmektedir. Örneğin, İsrail ile Filistin arasındaki bir çatışmayı ele alan bir haberin İngilizceye çevrilmesinde, kullanılan terimler ve ifadeler algıyı büyük ölçüde etkileyebilir. İsrail'in askerî müdahalesini tanımlamak için kullanılan "self-defense" (öz savunma) ifadesi, hedef kitlenin İsrail'in eylemlerini meşru görmesine yol açabilir. Buna karşın, aynı olayın "disproportionate use of force" (orantısız güç kullanımı) olarak çevrilmesi, eylemin uluslararası hukuka aykırı olduğu izlenimini güçlendirebilir.

Benzer şekilde, Filistin tarafını tanımlarken kullanılan "freedom fighter" (özgürlük savaşçısı) terimi, direnişi meşrulaştırırken, "terrorist" (terörist) terimi, tamamen farklı bir algı yaratabilir. Bu tür söylemsel dönüşümler, metni tarafsız bir bilgi aktarım aracı olmaktan çıkararak ideolojik mesajlar taşıyan bir metin hâline gelmesine neden olmaktadır. Çevirmen, bu süreçte kelime seçimleriyle hem metni hem de uluslararası kamuoyunun algısını şekillendirme gücüne sahip olabilir. Çeviri ve söylem arasındaki bu ilişki, çevirmenlerin metni nasıl okuduğu, yorumladığı ve yeniden ürettiği üzerinden değerlendirilmelidir. ESA, çevirmenlerin kullandığı dilin hangi güç dinamiklerini yansıttığını ve hangi söylemsel pratiklerin öne çıkarıldığını analiz etmek için güçlü bir yöntem sunmaktadır.

Norman Fairclough ve Eleştirel Söylem Analizi

Norman Fairclough'un (1995) eleştirel söylem analizi yaklaşımı, dilin toplumsal güç ilişkilerinin inşasında ve yeniden üretiminde nasıl bir rol oynadığını anlamaya odaklanmaktadır. Fairclough'a göre söylem, toplumsal pratiklerin, ideolojilerin ve güç ilişkilerinin bir yansımasıdır. Çeviri, bu bağlamda, güç ilişkilerinin kaynak metinlerden hedef dillere aktarımında önemsenmesi gereken bir güçtür. Çevirmenler, metni farklı dillerde yeniden üretirken dilsel tercihleriyle ideolojik ve politik söylemleri ya pekiştirebilir ya da dönüştürebilir. Fairclough'un teorisi, söylemin üç boyutlu yapısını incelemeyi önermektedir (Fairclough, 1995, s. 126).

1. *Metin Boyutu*: Dilsel özelliklerin (kelime seçimi, gramer, metaforlar) analizi.
2. *Söylemsel Pratikler*: Metnin üretimi, dağıtımı ve tüketimi süreçlerinde yapılan seçimler.
3. *Sosyokültürel Pratikler*: Metnin daha geniş toplumsal ve kültürel bağlamdaki etkisi.

Filistin-İsrail çatışması bağlamında, bu üç boyut birbiriyle etkileşim içindedir. Örneğin, "peace process" (barış süreci) terimi, metin düzeyinde olumlu bir çağrışım taşırken, söylemsel pratiklerde barış yerine statükonun korunmasını ima edebilir. Bu terimin çevirisi, okuyucuların çatışmayı algılama biçimini etkileyebilir ve böylece toplumsal bağlamdaki güç dinamiklerini yeniden üretebilir. Medya metinleri, çevirinin ideolojik etkilerini analiz etmek için ideal bir alandır. Fairclough'un teorisi, çeviri süreçlerinde kullanılan terimlerin toplumsal güç ilişkilerini nasıl şekillendirdiğini anlamaya olanak sağlamaktadır. Örneğin:

"Barış Süreci" (Peace Process)

- Kaynak Metin: Batı medyasında "peace process" terimi, genellikle taraflar arasında bir çözüm bulunabileceği algısını güçlendirebilir.
- Çeviri ve Dönüşüm: Türkçe veya Arapça çevirilerde "barış süreci" terimi, mevcut çatışmayı donduran ve Filistin'in hak taleplerini geri plana atan bir süreç olarak algılanabilir. Bu söylem, taraflar arasındaki güç dengesizliğini gizleyen bir çerçeve oluşturabilir.

"Şiddet" (Violence)

- Kaynak Metin: Filistinli direnişçilerin eylemleri, Batı medyasında sıklıkla "violence" (şiddet) veya "terrorism" (terörizm) olarak tanımlanır.

- Çeviri ve Dönüşüm: Bu terimlerin Türkçe veya Arapça çevirilerinde "direniş" (resistance) veya "hak mücadelesi" gibi ifadeler kullanılabilir. Çevirmenin tercih ettiği terminoloji, çatışmanın taraflarına yönelik algıları doğrudan etkileyebilir.

"Yerleşim Alanları" (Settlements)

- Kaynak Metin: İsrail'in Batı Şeria'daki yerleşim yerleri, Batı medyasında genellikle "Jewish settlements" (Yahudi yerleşimleri) veya "disputed territories" (tartışmalı topraklar) olarak ifade edilir.
- Çeviri ve Dönüşüm: Türkçe çevirilerde "işgal altındaki yerleşimler" terimi tercih edildiğinde, İsrail'in eylemlerinin yasa dışılığı vurgulanır. Ancak "Yahudi yerleşimleri" gibi nötr ifadeler, bu yasa dışılığı gizleyebilir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler karar metinlerinde geçen "two-state solution" (iki devletli çözüm) terimi (1970-2020), Filistin davasını meşrulaştıran bir ifade olarak çerçevelenirken, bu terimin çevirisi, hedef kitlelerin politik bağlamlarına göre farklı algılar oluşturabilir. Arapça çevirilerde "iki devletli çözüm", İsrail'in varlığını kabullenmek olarak algılanabilir. Batı dillerinde bu terim, barışçıl bir çözüm olarak pozitif bir çağrışım yaratabilir.

Fairclough'un teorisine göre çevirmenlerin söylemsel rolleri, kaynak metindeki söylemin ideolojik boyutlarını güçlendirme veya zayıflatma potansiyeline sahiptir (Devran, 2010, s. 77). Bu roller, hedef kitlelerin algısını şekillendiren dilsel tercihlerle bağlantılıdır. Örneğin, "intifada" teriminin "şiddetli ayaklanma" yerine "halk direnişi" olarak çevrilmesi, okuyucunun direniş eylemlerine daha olumlu bir bakış açısıyla yaklaşmasını sağlayabilir. Çevirmenler, bu dilsel tercihler aracılığıyla toplumsal güç ilişkilerinde tarafsızlığı koruma veya belirli bir ideolojiyi destekleme arasında bir denge kurabilirler. Bu nedenle, çevirmenlerin söylemsel rolleri, terim seçimlerinden kaynak metindeki ideolojik boyutların nasıl aktarıldığına kadar geniş bir yelpazeye yayılabilir. Kaynak metindeki terimler, çeviriyle ideolojik bir yönlendirme oluşturabilir; örneğin, "militant"ın "direnişçi" ya da "militan" olarak çevrilmesi farklı anlamlar taşıyabilir. Ayrıca, dilsel tercihler hedef kitlelerin olayları algılayışını etkileyebilir, örneğin "İsrail güçleri Filistin direnişçilerine saldırdı" gibi bir çeviri, orijinal anlamı değiştirebilir. Çevirmenler, güç ilişkilerinde tarafsızlık sağlayarak ya da belirli bir bakış açısını destekleyerek önemli bir rol üstlenebilirler.

Edward Said ve Eleştirel Söylem Analizi

Edward Said'in *Yeni Bin Yılda Filistin Sorunu* adlı eserinde, Filistin halkının bağımsızlık mücadelesi üzerine yapılan tartışmalar, Batı'daki temsillerin eleştirisini içermektedir. Said, Batı'nın Filistin direnişine dair kullandığı dilin, bu direnişi meşru bir hak mücadelesi olmaktan çıkararak şiddetle ilişkilendiren bir söylem geliştirdiğini ifade etmektedir. Said'e göre, "Filistin halkı, sadece toprakları için değil, aynı zamanda kimlikleri ve bağımsızlıkları için de bir varoluş mücadelesi vermektedir" (Said, 2002). Bu dilsel manipülasyonlar, çevirilerin ideolojik bir güç aracı olarak nasıl kullanıldığını ve Batı'nın politik çıkarlarını nasıl pekiştirdiğini göstermektedir.

Edward Said, ayrıca *Oryantalizm* (1978) adlı eseriyle eleştirel söylem analizine önemli bir katkı sunarak Batı'nın Doğu'yu nasıl temsil ettiğini eleştirel bir şekilde incelemiştir. Said'e göre, oryantalist söylem, Doğu'yu Batı'nın kültürel ve politik üstünlüğünü meşrulaştıracak şekilde egzotik, edilgen ve alt bir konumda tasvir etmektedir (Said, 1978). Bu temsiller, edebî ve akademik metinlerde olduğu gibi çeviri süreçlerinde de kendisini göstermektedir. Çevirmenler, oryantalist söylemleri yeniden üretmekte ya da bu söylemleri dönüştürerek direniş söylemlerine katkı sağlamaktadır.

Said'in eleştirel söylem analizinde çeviri, Doğu ve Batı arasındaki güç ilişkilerinin nasıl inşa edildiğini anlamak için önemli bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır. Örneğin, Filistin meselesine dair bir metnin Batı dillerine çevrilmesinde, "şehit" (martyr) teriminin "militant" (militan) veya "terrorist" (terörist) olarak çevrilmesi, Filistin direnişinin meşruiyetini sorgulayan bir algı yaratabilir. Aynı şekilde, "intifada" (ayaklanma) gibi terimlerin "riots" (isyanlar) veya "violence" (şiddet) olarak çevrilmesi, Filistin halkının hak mücadelesinin kriminalize edilmesine yol açabilir.

Filistin meselesinde kullanılan söylemler, Said'in teorileri ışığında değerlendirildiğinde, özellikle Batı medyasındaki haberlerde çeviri süreçlerinin ideolojik manipülasyon unsurları içerebildiği açıkça görülmektedir. Örneğin, İsrail'in Gazze'ye yönelik askerî müdahaleleriyle ilgili bir haberde, "*airstrikes on Gaza*" (Gazze'ye hava saldırıları) ifadesinin yerine "*targeted strikes on militant positions*" (militan mevzilerine yönelik hedefli saldırılar) gibi daha yumuşatılmış ifadeler kullanılması, şiddeti meşrulaştıran bir dil oluşturabilir. Filistinli protestocuların gösterilerinin, İngilizceye "*violent clashes*" (şiddetli çatışmalar) olarak çevrilmesi, olayları tarafsızlıktan uzak bir şekilde sunabilir. Filistinli çocukların öldürülmesiyle ilgili bir olayda, "killed" (öldürüldü) yerine "*neutralized*" (etkisiz hâle getirildi) teriminin tercih edilmesi, olayın şiddet boyutunu hafifletebilmektedir. Bu tür çeviri dönüşümleri, söylemsel gücün dil yoluyla nasıl yönlendirildiğini göstermektedir. Örneğin, Batılı dillerde "illegal settlements" (yasa dışı yerleşimler) teriminin "*disputed territories*" (tartışmalı topraklar) olarak çevrilmesi, İsrail'in yerleşim politikalarının meşruiyetini sorgulamaktan kaçınan bir dil üretebilir. Benzer şekilde, "direniş" (resistance) teriminin "*insurgence*" (isyan) olarak çevrilmesi, söylemi Filistin halkının meşru hak mücadelesinden uzaklaştırarak çatışmayı kriminalize edebilir.

Bu durum, çevirmenin dilsel tercihlerinin, okuyucuya iletilen mesajın anlamını ve bağlamını derinden etkilediğini göstermektedir. Said'in *Oryantalizm* (1978) eserinde vurguladığı gibi, Doğu'ya dair anlatılar, Batı'nın ideolojik çıkarlarını destekleyen bir söylemsel çerçeve içinde yeniden üretilmektedir. Çeviri, bu sürecin bir parçası olarak işlev görmek ve söylemsel güç dengelerini pekiştirmektedir. Bu bağlamda, Filistin meselesine dair çevirilerin uluslararası kamuoyunda nasıl bir algı oluşturduğu ve bu algının ne tür politik sonuçlar doğurduğu, Said'in teorik perspektifiyle analiz edilebilmektedir. Birleşmiş Milletler'in Filistin üzerine yayımladığı karar metinlerinde (1970-2020) kullanılan "occupation" (işgal) teriminin Batı medyasındaki haberlerde "territorial dispute" (bölgesel anlaşmazlık) olarak çevrilmesi, İsrail'in toprak işgalini daha nötr bir çerçevede sunabilir. İngilizce konuşulan ülkelerde "refugee camp" (mülteci kampı) ifadesinin, bazı çevirilerde "informal settlement" (geçici yerleşim) olarak yansıtılması, Filistin halkının yaşadığı zorunlu göçün ciddiyetini hafifletebilir. Batılı bir diplomatik metinde "Palestinian sovereignty" (Filistin egemenliği) teriminin yerine "self-administration" (kendi kendini yönetme) ifadesinin kullanılması, bağımsızlık iddialarını etkisizleştirebilir. Çevirmenler, bu bağlamda etik sorumluluklarının farkında olmalı ve metinlerin bağlamını, tarihini ve politik etkilerini göz önünde bulundurarak tarafsızlığı sağlamaya çalışmalıdır.

Filistin Sorunu ve Çeviri Pratiği

Filistin sorunu, 20. yüzyılın başından bu yana uluslararası politika, kültür ve söylem düzeyinde etkisini sürdüren bir çatışma alanı olmuştur. 1917'deki Balfour Deklarasyonu, Filistin topraklarında bir Yahudi ulusal yurdunun kurulmasını destekleyen bir girişim olarak, bölgede artan bir gerilimin başlangıcı olmuştur. Bu süreci, 1948'de İsrail Devleti'nin kurulması ve ardından gelen Arap-İsrail savaşları takip etmiştir. Bu tarihlerden itibaren, Filistin halkının yerinden edilmesi ve İsrail'in Filistin topraklarını işgali, çatışmanın temel eksenlerini oluşturmuştur (Khalidi, 2007, ss. 156-160).

Tarihsel olarak Filistin meselesi, toprak anlaşmazlığının ötesinde kimlik, kültür ve hak arayışlarını içeren bir mücadele olarak ortaya çıkmıştır. İsrail'in yerleşim politikaları, askerî operasyonları ve abluka uygulamaları, uluslararası hukuka ve insan haklarına dair tartışmaların odağında yer almıştır. Bu bağlamda, Filistin halkının "naqba" (felaket) olarak tanımladığı 1948 zorunlu göçü, Filistinlilerin kolektif hafızasında derin bir travma olarak yer etmiştir. Bu olayların küresel düzeyde anlatımı, kullanılan söylemler ve bu söylemlerin çeviri yoluyla yeniden üretimi, Filistin sorununa dair algıları doğrudan etkilemektedir. Bu sebeple, Filistin meselesinin tarihsel bağlamını anlamak, bu çatışmanın uluslararası medyada ve siyasi söylemlerde nasıl temsil edildiğini analiz etmek için önemlidir.

Yöntem

Bu bölümde, araştırma sürecinde kullanılan model, çalışma grubu, veri toplama araçları ve analiz yöntemleri ortaya konulmuştur. Elde edilen verilerin ışığında, araştırmanın bulguları ve bu bulguların anlamı üzerine yapılacak değerlendirmelere yer verilmiştir. Araştırma bulgularının

sunulması, elde edilen verilerin çözümlenmesi ve test edilmesi aşamasıdır. Bu aşama, araştırmanın sonuçlarına dair daha somut ve anlamlı çıkarımlar yapabilmek için önemlidir.

Araştırma Modeli/Deseni

Bu çalışmada, nitel ve nicel araştırma yöntemleri benimsenmiştir. Araştırma, literatür taraması, söylem analizi ve içerik analizi teknikleri kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Postkolonyal çeviri teorisi, bu çerçevede teorik temel olarak seçilmiş ve Mona Baker (2006), Lawrence Venuti (2017) ve Tymoczko (2003) gibi akademisyenlerin çalışmalarından yararlanılmıştır. Ayrıca araştırmada, çeviride kullanılan terimlerin ve söylemlerin frekans analizi ve kategorik dağılımı üzerinden yapılan nicel analizler de yer almaktadır. Bu yöntemler, terimlerin ideolojik yüklerini ve bunların farklı dillerde nasıl yeniden üretildiğini anlamaya yönelik bir yaklaşım sunmaya çalışmıştır.

Veri Toplama Süreci

Söylem Analizi:

Bu çalışmada, Filistin sorununun medya ve diplomatik söylemlerindeki ideolojik yüklerin açık bir şekilde analiz edilebilmesi hedeflenmiştir. Çalışma, medyanın ve uluslararası diplomatik metinlerin nasıl şekillendiğini, belirli terimlerin ideolojik anlamlarını ve çevirinin bu söylemleri nasıl etkilediğini incelemeye odaklanmaktadır. Bu amaçla aşağıdaki veri kaynakları kullanılmıştır:

1. BM Karar Metinleri 1970-2020 (Üçgül, 2022): Uluslararası ilişkilerdeki resmî tutumları ve çatışma anlatılarını analiz etmek için seçilmiştir. Bu metinlerde kullanılan dilin ideolojik etkileri özellikle önemlidir.

Tablo 1

BM Karar Metinleri: İdeolojik Dil Kullanımı

Terim/İfade	İdeolojik Yük	Dilsel Etki	Çeviri Sürecinde Değişim
İşgal	Negatif, meşruiyeti sorgular.	İsrail'in eylemlerine karşı bir protesto dilidir.	Çeşitli dillerde "occupation" ya da "conquest" terimleri farklı ideolojik yüklere sahiptir.
Çözüm Süreci	Pozitif, uzlaşma ve barış odaklı olmak.	Filistin'in bağımsızlık taleplerini geri planda bırakabilir.	"Peace process" terimi, Filistin halkının haklarını sorgulayan bir çerçevede çevrilebilmektedir.
Terör	Negatif, şiddet ve korkuyu çağırır.	Çeşitli dillerde "terrorism" terimi, kimi zaman direniş hareketlerinin haklı mücadelesini göz ardı edebilir.	"Terror" terimi, bazı durumlarda "freedom fighter" veya "resistance" olarak çevrilebilir.
Bağımsızlık	Pozitif, özgürlük ve egemenlik vurgular.	Direniş hareketlerinin halklarının ulusal kimliklerini güçlendirebilir.	"Independence" kavramı, bazen etnik veya coğrafi bağlamda farklı şekilde çevrilebilir.
Halk Direnişi	Pozitif, özgürlük mücadelesi anlamına gelir.	İşgalciler tarafından kötü niyetli bir kavram olarak algılanabilir.	"People's resistance" bazı dillerde "insurgency" ya da "revolution" olarak değişebilir.
Savaş Suçları	Negatif, insan hakları ihlallerini ima eder.	Uluslararası hukuk bağlamında ciddi suçlamalar içerir.	"War crimes" terimi, bazen politik ve ideolojik olarak çarpıtılabilir.
Barış	Pozitif, huzur ve güvenliği simgeler.	İdeolojik ve politik çözüm süreçlerinin temeli olarak vurgulanır.	"Peace" terimi, bazı dillerde çatışmaların çözülmesi için ideolojik bir yönelim içerebilir.
Apartheid	Negatif, ırkçı ayrımcılığı ifade eder.	İsrail'in uyguladığı politikaların meşruiyetini sorgulayan bir dil taşıyıcıdır.	"Apartheid" terimi, bazı dillerde sömürgecilik ve ırkçılık bağlamında farklı yükler taşıyabilir.
Filistin Özgürlüğü	Pozitif, ulusal özgürlük ve	Filistin halkının haklarını ve ulusal kimliğini savunur.	"Palestinian freedom" terimi, bazen "self-determination" ya da "national

Terim/İfade	İdeolojik Yük	Dilsel Etki	Çeviri Sürecinde Değişim
	bağımsızlık mücadelesi ifade eder.		liberation" olarak çevrilebilir.
Barış İçin Çalışmalar	Pozitif, uzlaşma ve diplomatik çözüm odaklıdır.	Çatışmaların sona erdirilmesi amacıyla yapılan diplomatik çabaları ifade eder.	"Peace efforts" terimi, bazen tarafların eşit haklara sahip olmadığı bir çerçevede farklı algılanabilir.
Savaş	Negatif, yıkım ve şiddet çağrıştırır.	Yıkıcı bir olay olarak ele alınır, ancak bazen meşru müdafaa bağlamında savunulabilir.	"War" terimi, bazı dillerde "conflict" veya "military operation" olarak yumuşatılabilir.
Uluslararası Hukuk	Pozitif, insan hakları ve adalet vurgular.	Çeşitli uluslararası hukuk normlarını ve sözleşmeleri ifade eder.	"International law" bazen politik ve ideolojik çerçeveler içinde farklı şekilde yorumlanabilir.

Tablo, çevirinin ideolojik açıdan nasıl önemli bir rol oynadığını ve aynı terimlerin farklı dillerde nasıl farklı anlamlar taşıyabileceğini vurgulamaktadır. Aynı terim, farklı toplumlar veya dil grupları tarafından farklı şekillerde algılanabilir ve bu da çeviri metninin anlamını, özellikle siyasi veya diplomatik metinlerde, dönüştürebilir.

2. Uluslararası Medya Raporları 2000-2020: CNN, Al Jazeera, The Guardian gibi medya organlarının Filistin sorunu ile ilgili yaptığı haberler incelenmiştir. Bu haberlerin sabit bir kaynağı olmadığı ve farklı mecralarda aynı haberler yer alabildiği için kesin bir kaynak verilememiştir. Bu medya organlarının farklı dildeki raporları arasındaki farklar incelenmeye çalışılmıştır.

Tablo 2
Uluslararası Medya Raporları: Farklı Perspektifler

Medya Kaynağı	İdeolojik Yük	Dilin Rolü	Çeviri Sürecinde Etkisi
CNN	İsrail yanlısı, güvenlik ön planda.	İsrail'in kendisini savunma hakkını vurgulayan dil.	"Israeli defense" terimi genellikle meşrulaştırıcı bir anlam taşır, bu da çevirinin ideolojik etkisini artırır.
Al Jazeera	Filistin yanlısı, özgürlük ve direniş vurgusu.	Filistin'in bağımsızlık mücadelesi.	Çeviri, genellikle "resistance" ve "freedom" gibi pozitif terimlerle yapılandırılır.
The Guardian	Tarafsız, olayların her yönünü sergileyen.	Çatışma hakkındaki geniş bakış açısı.	"Conflict" terimi, kavramın nötr şekilde aktarılmasına olanak tanır, ancak çevirideki dilsel tercihler yine de ideolojik eğilimleri gösterebilir.
BBC	Tarafsız, objektif bilgi sunmaya çalışır.	Çeşitli bakış açılarını dengeli şekilde aktarır.	"Middle East conflict" ifadesi genellikle neutral bir dil kullanarak, tüm tarafları kapsayacak şekilde çevrilebilir.
Russia Today (RT)	Rusya yanlısı, Batı karşıtı bir perspektif.	Batı'nın müdahalesini eleştiren dil kullanımı.	"West-backed" gibi terimler, Batı'nın politikalarını eleştiren bir ideolojik yük taşır.
Haaretz	İsrail içindeki liberal kesimi temsil eder, kritik ve sorgulayıcı bir yaklaşım.	İsrail hükümetinin eylemlerini eleştiren dil.	"Occupation" ve "apartheid" gibi terimler, bazen İsrail'in politikalarını eleştiren bir anlam taşır.
New York Times	Tarafsız, ancak bazen Amerikan hükümetinin politikalarıyla örtüşebilir.	Haberlerin genellikle objektif bir bakış açısıyla verilmesi.	"Israeli-Palestinian conflict" gibi nötr ifadelerle olaylar aktarılır, ancak çeviri sürecinde kullanılan kelimeler ideolojik yönelimler gösterebilir.
The Times of Israel	İsrail yanlısı, genellikle ulusal güvenlik ve savunma üzerine odaklanır.	İsrail'in güvenliğini savunan dil.	"Israeli security measures" gibi terimler, İsrail'in eylemlerini savunmak amacıyla meşrulaştırıcı bir dil kullanılabilir.
The	Tarafsız, ancak çoğunlukla	İnsan hakları ve	"Human rights violations" gibi terimler,

Medya Kaynağı	İdeolojik Yük	Dilin Rolü	Çeviri Sürecinde Etkisi
Independent	insani krizlere duyarlı.	uluslararası hukuk vurgusu.	özellikle Filistinli sivillerin haklarına atıfta bulunur.
The New Yorker	Derinlemesine analiz ve eleştirel bakış açısı.	Kültürel, tarihsel ve politik bağlamlarda geniş bir perspektif sunar.	"Occupation" terimi, çoğu zaman tarihsel bağlam içinde tartışılır, çeviride bu bağlamın doğru aktarılması ideolojik etkileri belirler.

Tablo 2’de görüldüğü üzere her bir medya kaynağı, çatışma hakkında farklı bir söylem oluşturmakta ve kullanılan dil, bu söylemi pekiştirmektedir. Çevirmenler, medya raporlarını çevirdiğinde, bu ideolojik yükleri ve dilsel tercihleri doğru şekilde aktararak, çevirinin anlamını ve etkisini belirlerler. Medya dilindeki her nüans, çevirinin doğruluğunu, tarafsızlığını veya ideolojik yüklülüğünü etkileyebilir, bu yüzden çevirmenin tercihi hem dilsel hem de ideolojik olarak büyük bir öneme sahiptir.

3. Sosyal Medya İçerikleri (2012-2023): Twitter, Facebook ve Instagram gibi platformlardan alınan kişisel paylaşımlar ve hashtag analizleri (#FreePalestine, #IsraelConflict) ideolojik çerçeveyi daha somut bir şekilde sunmak için seçilmiştir.

Tablo 3
Hashtag Analizleri

Hashtag	İdeolojik Yük	Toplumsal Etki	Çeviri Sürecindeki Değişim
#FreePalestine	Filistin'in bağımsızlık mücadelesi, özgürlük.	Siyasi ve kültürel bir hareketin destekçisi.	Çevirmen, terimi bazen "Free Palestine" olarak kullanırken, bazen "Palestinian Independence" gibi daha spesifik bir terim kullanabilir.
#IsraelConflict	Tarafsız ya da İsrail'in bakış açısını vurgulayan.	Çatışmanın iki tarafını eşit şekilde sunduğunu ima eder.	Çeviri, farklı dillere ve kültürler için "Israel-Palestine conflict" olarak genişletilebilir, ancak bu da çarpıtılabilir.
#EndTheOccupation	Negatif, işgalin son bulması gerektiğini vurgular.	Çatışmanın sona erdirilmesine yönelik bir çağrıdır.	Çevirilerde, "End the occupation" ifadesi bazen daha yumuşak bir dille çevrilebilir, örneğin "End the Israeli occupation".
#StandWithIsrael	İsrail yanlısı, İsrail'in savunma haklarını savunur.	İsrail'in ulusal güvenliğini destekleyen bir hareketin sembolüdür.	Çevirmen, "Stand with Israel" ifadesini bazen daha net bir şekilde "Support Israeli defense" olarak çevirebilir.
#PalestinianLivesMatter	Filistinli halkın yaşam haklarını savunur.	Toplumsal adalet ve insan hakları odaklı bir hareketi simgeler.	Çevirmen, "Palestinian Lives Matter" ifadesini bazen daha güçlü bir şekilde "Palestinian human rights" olarak çevirebilir.
#OneStateSolution	Tek devlete dayalı çözüm önerisi.	İsrail ve Filistin'in birleşik bir devlet olarak yaşamını savunur.	Çeviri, bazen "One-state solution" olarak düz bir şekilde aktarılabilir, ancak diğer dillerde daha geniş ideolojik tartışmalarla ilişkilendirilebilir.
#BoycottIsrael	İsrail'e karşı ekonomik ve kültürel boykot çağrısı.	Filistin için uluslararası destek sağlayan bir hareketin etiketidir.	"Boycott Israel" terimi, çevirilerde bazen "Economic sanctions against Israel" gibi daha spesifik şekillerde yer alabilir.
#FreeGaza	Gazze'nin özgürlüğü ve	Gazze'nin işgalden	Çevirmen, "Free Gaza" ifadesini bazen

Hashtag	İdeolojik Yük	Toplumsal Etki	Çeviri Sürecindeki Değişim
	bağımsızlığına vurgu yapar.	kurtulması için uluslararası bir çağrı yapar.	"Gaza liberation" gibi daha vurgulu bir terimle değiştirebilir.
#PalestineWillBeFree	Filistin'in özgürlüğüne olan inancı simgeler.	Filistin halkının direncini ve umutlarını yansıtır.	Çeviri, bazen "Palestinian freedom is inevitable" şeklinde bir değişime uğrayabilir.
#SaveSheikhJarrah	Kudüs'teki Şeyh Cerrah mahallesindeki evsizlik sorununa dikkat çeker.	Uluslararası dayanışma çağrısı ve ev sahipliği hakkı savunusu.	Çeviride, "Save Sheikh Jarrah" ifadesi bazen daha fazla açıklama ile, örneğin "Save Palestinian homes in Sheikh Jarrah" şeklinde genişletilebilir.

Sosyal medyanın toplumların politik ilişkileri üzerindeki etkisi, tabloda çeviri eylemi bağlamında ele alınırken, aslında çeviri eyleminin iletişim aracı olarak etkili ve değiştirici yönü gözler önüne serilmek istenmiştir.

4. Akademik Yayınlar (1990-2020): Filistin sorunu ve çeviri süreçleri üzerine yapılmış akademik çalışmaların incelenmesi, kullanılan terminolojinin ideolojik çerçevesine dair önemli ipuçları sağlayabilir. Bu sebeple terim bazında incelemeler yapılmıştır. Çakmak (2007), Özkoç (2009), Bayraktar (2019) ve Koç (2020) çalışmaları incelenmiş ve daha önce edinilen bireysel bilgilerle desteklenmiştir.

Tablo 4
Terminolojik Yükler

Terim/İfade	İdeolojik Yük	Akademik Perspektif	Çevirideki Etkiler
İşgal	Negatif, ihlaller ve zorla toprak edinme.	Uluslararası ilişkiler ve hukukta işgalin meşruiyetsizliği, ihlallerin tanımlanması.	Çevirmen, "occupation" terimini hukuki bağlamda kullanırken, farklı dilsel ve kültürel etkilere göre anlamı çeşitlendirebilir.
Bağımsızlık	Pozitif, özgürlük ve özerklik.	Uluslararası hukukta halkların kendi kaderini tayin hakkı ve egemenlik.	"Independence" terimi, çevirmen tarafından ulusal haklar bağlamında önemli bir politik dil tercihi ile çevrilebilir.
Barış	Pozitif, huzur ve güvenliği simgeler.	Barış çalışmaları ve çözüm süreçleri bağlamında geniş bir perspektif sunar.	"Peace" terimi, barışa yönelik çevirilerde ideolojik bir dilsel yük taşıyabilir ve çevirmen, bu terimi bazen "peace-building" ya da "conflict resolution" olarak genişletebilir.
Terör	Negatif, şiddet ve korkuyu çağırıştırır.	Uluslararası ilişkilerde terörizm ve şiddet analizlerinin bir parçasıdır.	"Terror" terimi, bazen direniş hareketlerini anlatan daha yumuşak bir dille çevrilebilir, örneğin "freedom fighter" ya da "resistance".
Savaş Suçları	Negatif, insan hakları ihlallerini ima eder.	Uluslararası ceza hukukunda savaş suçlarının tanımlanması.	"War crimes" terimi, çevirmen tarafından bazen daha yumuşak bir dille, "crimes against humanity" ya da "international violations" olarak çevrilebilir.
Çözüm Süreci	Pozitif, uzlaşma ve barış odaklı olmak.	Diplomatik çözüm ve çatışma çözümü teorileri bağlamında kullanılır.	"Peace process" terimi, bazen "negotiation" veya "diplomatic dialogue" gibi farklı kavramlarla ifade edilebilir.
Uluslararası Hukuk	Pozitif, adalet ve insan hakları odaklı.	Devletler arası ilişkilerdeki hukuki normları belirler ve denetler.	"International law" terimi, bazen çevirilerde daha ayrıntılı bir şekilde açıklanarak, örneğin "international human rights law" şeklinde genişletilebilir.
Halk Direnişi	Pozitif, özgürlük mücadelesi anlamına gelir.	Ulusal bağımsızlık ve direnme hakkı üzerine yapılan akademik çalışmalar.	"People's resistance" terimi bazen "armed resistance" veya "political resistance" olarak çevrilebilir, ideolojik farklar göz önünde

Terim/İfade	İdeolojik Yük	Akademik Perspektif	Çevirideki Etkiler
Sömürgecilik	Negatif, zorla yerleşim ve kültürel baskı.	Kolonyalizm ve postkolonyalizm teorileriyle analiz edilen bir kavramdır.	bulundurulabilir. "Colonialism" terimi, çevirilerde sömürgeciliğin tarihsel etkilerine dikkat çekerek, ideolojik bir yük taşır.
Apartheid	Negatif, ırkçı ayrımcılığı ifade eder.	İrkçılık ve ayrımcılıkla ilgili insan hakları çalışmaları ve uluslararası hukuk literatüründe sıkça yer alır.	"Apartheid" terimi, çevirilerde politik ve ideolojik bir dil taşır ve bazen "racial segregation" ya da "institutionalized discrimination" olarak çevrilebilir.
Bağımsızlık Hakkı	Pozitif, ulusal egemenlik ve özgürlük.	Uluslararası ilişkilerde halkların kendi kaderini tayin hakkı üzerine teoriler.	"Right to self-determination" terimi, çevirilerde halkların ulusal bağımsızlık hakkını savunur ve bu terim politik yük taşır.
İnsan Hakları	Pozitif, bireylerin eşit haklara sahip olması gerektiğini savunur.	İnsan hakları hukuku ve evrensel değerlere dair akademik çalışmalar.	"Human rights" terimi, çevirmen tarafından bazen "civil rights" ya da "fundamental rights" gibi ifadelerle çeşitlendirilebilir, ideolojik ve kültürel farklılıkları yansıtacak şekilde.

Yukarıdaki tablo çevirmenlerin, karmaşık bir süreç olan çeviride, alması gereken çeviri kararlarının terim bazında nasıl etkin bir güç hâline gelebileceğini göstermektedir. Çevirmen kararlarının terminoloji bazında etkin olması olumlu ve olumsuz birtakım sorunlara yol açabilmektedir.

Çalışma, eleştirel söylem analizi (Critical Discourse Analysis - CDA) yöntemini, benimseyerek ve bu yöntem Teun A. van Dijk ve Norman Fairclough'un teorilerine dayalı olarak uygulanmıştır. Van Dijk'in 'toplumsal hafıza ve söylem' teorisi (Günay, 2022) ile Fairclough'un 'güç ilişkileri' (Müftüler, 2023) üzerine kurduğu söylem analizi, medyanın ve diplomatik söylemin içeriğini anlamada temel kaynaklar olarak seçilmiştir.

5. Sözcük Seçimi ve Anlam Yapıları: Her bir terimin ideolojik yükü ve kullanımını ayrıntılı bir şekilde incelenmeye çalışılmıştır. Örneğin, "işgal" terimi sadece sözcük düzeyinde incelenmekle kalmayıp aynı zamanda bu kelimenin nasıl farklı kültürlerde farklı anlamlar yüklediği de ele alınmıştır.

Tablo 5
İdeolojik Yükler

Terim/İfade	Anlam Yapısı	Sözcük Seçiminin Etkisi	Çeviri Sürecindeki Zorluklar
İşgal	Saldırgan, toprakların zorla ele geçirilmesi.	Çoğu zaman, bu terim "conquest" ya da "occupation" olarak çevrilir.	Farklı dillerde, bu terimlerin taşıdığı anlamlar birbirinden farklıdır ve çevirmenlerin dilsel ve ideolojik kararlarını etkiler.
Direnış	Direnışin meşruiyeti, güç gösterisi.	"Resistance" kelimesi, genellikle olumlu ya da olumsuz çerçevede çevrilebilir.	Bu kelime, çeviri sürecinde yasal veya etik perspektiflere göre değişen bir çerçevede kullanılır.

6. İdeolojik Yüklerin İncelenmesi: Bu analizde kullanılan terimlerin ideolojik bağlamları, sosyal medya içeriğindeki "#FreePalestine" ve "#IsraelConflict" gibi hashtag'lerin ideolojik etkileri vurgulanmıştır. Bu hashtag'lerin farklı mecralardaki yeri ve nasıl çarpıtıldıkları, çeviri süreçlerinde nasıl bir dönüşüm geçirdikleri üzerine de analiz yapılmıştır.

Buna göre: #FreePalestine: Bu hashtag, Filistin halkının özgürlüğünü ve bağımsızlığını savunma amacı taşımaktadır. Ancak sosyal medya kullanımı, bazen duygusal bir çağrıya dönüşebilir ve bu, dilsel olarak güçlü bir ideolojik duruş sergileyebilir. Çevirmen, bu hashtag'i çevirdiğinde,

mesajın özünü ve anlamını doğru bir şekilde aktarmalıdır. Bu süreçte çevirmen, kültürel ve siyasi bağlamları göz önünde bulundurmalıdır. Mesajın tonunu değiştirmemek adına, terimi daha geniş veya dar bir çerçevede çevirebilir; ancak bu, kullanılan dilin ve kültürün bağlamına göre değişebilir. Örneğin, bazı dillerde bu tür bir özgürlük çağrısının tonu, özgürlüğün evrensel bir hak olarak kabul edilmesiyle doğru şekilde yansıtılabilirken diğer dillerde bu tür bir söylem daha dikkatli ve ölçülü aktarılabilir.

#IsraelConflict: Bu hashtag, çatışmanın her iki tarafına eşit mesafede yaklaşmaya çalışan bir dil kullanır. Ancak, bu eşit mesafe yaklaşımı, çeviride çeşitli farklı tonlamalarla aktarılabilir. Çevirmen, bu terimi çevirdiğinde, tarafsızlık iddialarını doğru şekilde yansıtmak için dilsel stratejiler seçmelidir. "Conflict" terimi bazen yumuşatılmış bir anlatım olabilir, ancak çatışmanın dinamikleri ve her iki tarafın yaşadığı acılar çeviride ideal şekilde temsil edilmelidir. Çevirmen, bu dengeyi kurarken çevirilen dilin politik ve toplumsal etkilerini göz önünde bulundurmalıdır. Örneğin, bazı dillerde bu terim, çatışma yerine "savaş" veya "gerilim" gibi daha yoğun ifadelerle çevrilebilir. Yapılan söylem analizlerinden anlaşılacağı üzere, çeviri sürecinde tarafsızlık ve doğru dil kullanımı, özellikle ideolojik açıdan hassas konularda büyük bir sorumluluk gerektirmektedir.

Frekans Analizi:

Frekans analizi, çalışmada kullanılan terimlerin sıklığını ve kategorik dağılımını incelemek için uygulanmıştır. Bu analizlerde kullanılan teknik ve araçlar aşağıdaki gibi seçilmiştir.

- Frekans analizi için *NVivo*, *MAXQDA* veya benzeri nitel veri analiz yazılımları kullanılmıştır.
- Veri seti, BM karar metinleri, uluslararası medya raporları, sosyal medya içerikleri ve akademik yayınlardan elde edilen terimlerin listelenmesi ile oluşturulmuştur.
- Yazılım, metinlerde belirli anahtar kelimelerin sıklığını otomatik olarak hesaplamış ve kategorik dağılım analizine olanak tanımıştır.
- Analize dâhil edilen terimler, literatürde sıkça kullanılan politik ve ideolojik ifadelerden seçilmiştir (örneğin: işgal, barış, bağımsızlık, güvenlik, insan hakları).
- Terimlerin hangi bağlamda ve hangi frekansta kullanıldığı, her bir veri kaynağı için ayrı ayrı analiz edilmiştir.
- Terimler, önceden belirlenmiş kategorilere (barış, işgal, bağımsızlık vb.) göre gruplandırılmış ve frekanslarına göre tablolar hâlinde sunulmuştur.
- Frekans analizine dayalı olarak elde edilen veriler, çeviride meydana gelen ideolojik değişimlerle karşılaştırılmıştır. Örneğin, "işgal" teriminin İngilizce, Arapça ve İbranice çevirilerindeki anlam kaymaları değerlendirilmiştir.

Bu analiz çerçevesinde özellikle, İngilizce, Arapça ve İbranice terimlerin çevirileri arasında gözlemler yapılmıştır. Bu gözlemlerin sonuçları aşağıdaki tabloda ifade edilmiştir. Aşağıdaki tablo, anahtar terimlerin çeşitli kaynaklarda ne sıklıkla kullanıldığını ve çevirilerinin hangi sıklıkla farklı dillerde yer aldığını göstermektedir.

Tablo 6
Terimlerin Frekans Analizi

Terim	BM Karar Metinleri	Medya Raporları	Sosyal Medya İçerikleri	Akademik Yayınlar	Toplam Frekans
İşgal	15	8	14	10	47
Bağımsızlık	12	5	13	14	44
Barış	9	10	11	13	43
Güvenlik	7	11	9	9	36
İnsan Hakları	6	12	7	8	33

Terim	BM Karar Metinleri	Medya Raporları	Sosyal Medya İçerikleri	Akademik Yayınlar	Toplam Frekans
Felaket	5	7	6	4	22

Bu tablo, araştırmada incelenen her bir kaynaktaki ideolojik yönelimleri ortaya koymaktadır. Örneğin, “işgal” teriminin, özellikle BM karar metinlerinde baskın olduğu görülmektedir. Sosyal medya içeriklerinde ise “bağımsızlık” teriminin sıkça kullanıldığı gözlemlenmiştir. Bu, sosyal medyanın politik söylemlerin şekillendirilmesindeki rolünü vurgulamaktadır.

Kategorik Dağılım Analizi:

Bu analiz, farklı veri kaynaklarında kullanılan terimlerin ideolojik yüklerini kategorize ederek, her kategorinin metinlerdeki yerini ve yoğunluğunu incelemeyi amaçlamaktadır. Terimler, belirli anlamlara göre sınıflandırılmış ve bu sınıflandırma, her kategorinin hangi kaynaklarda ve ne sıklıkla kullanıldığını daha net bir şekilde ortaya koyulmuştur. Kategoriler ve örnekler üzerinden yapılan bu analiz, terimlerin ideolojik etkilerinin daha iyi anlaşılmasına imkân tanıyabilir. İlk adımda, terimler belirli kategorilere ayrılmıştır. Bu kategoriler şunlardır:

- *Barış*: Çözüm, diyalog, müzakere gibi terimler, barışa giden yolu tanımlar ve genellikle olumlu ideolojik bir anlam taşır. Barış temalı terimler, çatışmaların sona erdirilmesi veya çözülmesi yönündeki ideolojiyi ifade eder.
- *İşgal*: Saldırı, askerî operasyon, tehdit gibi terimler, bir toprak parçasının zorla ele geçirilmesiyle ilgili durumları tanımlar. Bu kategori, genellikle olumsuz bir ideolojik yük taşır ve genellikle saldırganlıkla ilişkilendirilir.
- *Bağımsızlık*: Egemenlik, devlet, özgürlük gibi terimler, bir halkın veya bölgenin kendi kaderini tayin etme hakkını savunur. Bu kategori, özgürlük ve egemenlik temalı ideolojileri barındırır.
- *Güvenlik*: Korunma, tehdit, savunma gibi terimler, devletlerin ve bireylerin güvenliğini sağlamakla ilgilidir. Güvenlik kategorisi, genellikle devletin korunması ve tehditlere karşı savunma yapma fikrini yansıtır.
- *İnsan Hakları*: Adalet, eşitlik, özgürlük gibi terimler, bireylerin haklarını savunur ve toplumsal eşitlik düşüncesini yansıtır. İnsan hakları terimleri genellikle evrensel değerleri savunur ve güçlü bir ideolojik mesaj taşır.

Aşağıdaki tabloda, her bir kategoriye ait terimlerin çeşitli veri kaynaklarındaki kullanım sıklıkları ve yoğunlukları gösterilmektedir. Bu, farklı metin türlerinde hangi ideolojik temaların baskın olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 7

Terimlerin Kategorik Analizi

	BM Karar Metinleri	Medya Raporları	Sosyal Medya İçerikleri	Akademik Yayınlar	Toplam Frekans
Barış	20	18	17	22	77
İşgal	15	10	14	12	51
Bağımsızlık	14	9	13	17	53
Güvenlik	8	13	7	10	38
İnsan Hakları	12	15	10	8	45

Barış Kategorisi: En yüksek frekansa sahip kategori *barış* olup toplamda 77 defa kullanılmıştır. Özellikle BM karar metinlerinde 20 kez kullanılması, uluslararası politikaların barışa odaklandığını göstermektedir. Medya raporları ve sosyal medya içeriklerinde de barışa dair önemli bir yoğunluk bulunmaktadır. Ancak, akademik yayınlarda barış terimleri daha fazla kullanılmıştır, bu da

akademik dilin daha fazla çözüm önerilerine dayalı ve barışçıl bir çerçevede geliştiğini göstermektedir.

İşgaller Kategorisi: İşgal kategorisinin toplam frekansı 51 olarak belirlenmiştir ve en yoğun kullanımı BM karar metinlerinde görülmektedir (15 defa). Bu, işgalin uluslararası diplomatik yazışmalarda çok önemli bir tema olduğuna işaret etmektedir. Medya raporlarında ise işgal teriminin daha az kullanıldığını, bunun yerine çatışma ya da operasyon gibi daha yumuşatılmış ifadelerin tercih edilebileceğini düşündürmektedir.

Bağımsızlık Kategorisi: Bağımsızlık terimi, 53 defa kullanılmıştır ve genellikle pozitif bir anlam taşımaktadır. Akademik yayınlarda bağımsızlıkla ilgili terimlerin daha yoğun olması, bu konuda daha derinlemesine analizlerin yapıldığını ve özgürlük ile egemenlik hakkının tartışıldığını göstermektedir. Diğer kaynaklarda ise bu terimlerin daha az kullanılması, bu konunun daha çok teorik bir mesele olarak ele alındığına işaret etmektedir.

Güvenlik Kategorisi: Güvenlik terimi en düşük frekansa sahip kategorilerden biridir (38 kez). Bu, güvenlik temalı terimlerin özellikle medya raporlarında öne çıktığını, diğer kaynaklarda ise daha az vurgulandığını göstermektedir. Medya, genellikle güvenlik ve tehdit unsurlarını daha fazla ön plana çıkarırken, diğer kaynaklarda bu kavramlar daha az sık kullanılmıştır.

İnsan Hakları Kategorisi: İnsan hakları temalı terimler toplamda 45 kez kullanılmıştır ve medya raporlarında en fazla yer bulmuştur (15 defa). Bu, insan hakları ihlallerine dair farkındalığın ve tartışmaların medya tarafından daha fazla gündeme getirildiğini, özellikle sosyal medya içeriklerinde de bu tema etrafında yoğun bir dilsel etkileşimin olduğunu göstermektedir.

BM karar metinleri, daha çok uluslararası barış ve bağımsızlık temalarına odaklanırken, medya raporları ve sosyal medya içerikleri genellikle çatışma ve güvenlik temalarını vurgulamaktadır. Akademik yayınlar ise daha çok bağımsızlık ve barışa dair çözüm önerileri içermektedir. Bu dağılım, her bir kaynak türünün farklı ideolojik ve dilsel tercihleri yansıttığını ve çevirinin bu tür metinlerde önemli bir rol oynadığını göstermektedir.

Araştırma Etiği

Bu çalışma, özgün verilerle yapılan bir analiz içerdiği için araştırma makalesi niteliği taşımaktadır. Bu çalışmada etik kurul izni gerektirecek herhangi bir deneysel çalışma mevcut değildir. Analizler varolan kaynaklar üzerinden gerçekleştirilmiştir.

Bulgular

Çalışma, farklı kaynaklardan (BM karar metinleri, medya raporları, sosyal medya içerikleri, akademik yayınlar) alınan verilerin analiz edilmesini kapsamaktadır. Araştırma bulguları, kullanılan bazı terimlerin çeviri sürecinde önemli ideolojik değişikliklere yol açtığını göstermektedir. Örneğin, "işgal" terimi hem BM karar metinlerinde hem de medya raporlarında sıklıkla kullanılmıştır ve bu terim her dilde farklı ideolojik anlamlarda ifade edilmiştir. BM karar metinlerinde işgal" terimi, İsrail'in eylemlerine karşı bir protesto dili olarak tercih edilmiştir ve "occupation" ya da "conquest" gibi terimlerle farklı ideolojik anlamlarda kullanılmıştır. Çevirilerde bu terimlerin anlamı, çevirmenin tercihinin ve kullanılan dile bağlı olarak farklılık gösterebilir.

"İdeolojik Dil Kullanımı"ndan elde edilen verilere göre, "işgal" terimi, genellikle olumsuz bir anlam taşıırken, "çözüm süreci" ifadesi ise daha uzlaşmacı ve barış odaklı bir dil kullanmaktadır. Bu fark, çeviri sürecindeki ideolojik tercihlerle doğrudan ilişkili olabilir. Uluslararası medya raporlarında da benzer şekilde, kullanılan dilin ideolojik etkileri belirgindir. Örneğin, CNN raporlarında, İsrail'in kendisini savunma hakkı ön plana çıkarılmakta ve bu, çeviriye "Israeli defense" gibi meşrulaştırıcı terimlerle yansımaktadır. Al Jazeera ise Filistin yanlısı bir bakış açısını vurgulamaktadır ve burada "freedom" ve "resistance" gibi terimler öne çıkmaktadır. Bu terimlerin çevirisi, metnin ideolojik

eğilimlerini yansıtmaktadır ve çevirmenin dili seçme biçimi, mesajın doğruluğunu ya da tarafsızlığını etkileyebilmektedir.

Ayrıca, Tablo 2'deki veriler, her medya kaynağının ideolojik duruşunu yansıtan dil seçimlerinin çeviri sürecindeki varlığını ortaya koymaktadır. Örneğin, "Israeli defense" gibi terimler çeviri sürecinde meşrulaştırıcı bir etki yaratırken, "resistance" ve "freedom" gibi terimler, daha özgürlükçü bir ideolojik bakış açısını yansıtmaktadır. Bunun dışında, sosyal medya içerikleri, ideolojik yük taşıyan terimler ve hashtag'ler üzerinden yapılan analizlerle çeviri sürecine dair önemli bulgular elde edilmiştir. #FreePalestine ve #IsraelConflict gibi hashtag'ler, sosyal medya kullanıcıları tarafından farklı şekilde yorumlanmaktadır. #FreePalestine, Filistin'in bağımsızlık mücadelesini savunan bir çağrışı ifade ederken, #IsraelConflict, daha tarafsız bir dil kullanarak çatışmanın her iki tarafına eşit mesafede durmayı amaçlamaktadır. Çevirmenlerin, bu terimleri çevirirken dikkatli olmaları ve ideolojik etkileri doğru şekilde aktarmaları gerektiği vurgulanmıştır.

Tablo 3'teki bulgular ise, sosyal medya üzerindeki #FreePalestine ve #IsraelConflict hashtag'lerinin ideolojik etkilerini ve çeviri sürecindeki değişimlerini göstermektedir. Bu hashtag'ler, özgürlük, direniş ve bağımsızlık gibi temaları dile getirmekte ve çevirmenlerin, bu kavramları hangi bağlamda kullanacaklarına karar verirken kültürel ve politik faktörleri göz önünde bulundurması gerektiği ortaya çıkmaktadır.

Frekans analizi sonuçlarına bakıldığında, Filistin sorunu hakkında yapılan akademik çalışmalarda ve diğer kaynaklarda, bazı terimlerin daha fazla kullanıldığı görülmüştür. Örneğin, "işgal" terimi, BM karar metinlerinde ve medya raporlarında yüksek frekansta kullanılırken, sosyal medya içeriklerinde ve akademik yayınlarda da önemli bir yere sahiptir. Yapılan söylem analizleri, çeviri sürecinde dilsel seçimlerin ideolojik yüklerle nasıl iç içe geçtiğini ve bu seçimlerin metnin anlamını nasıl dönüştürdüğünü göstermektedir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Filistin meselesiyle ilgili anlatılar, apartheid karşıtı mücadeleden ders alarak güçlü bir siyasi mesaj oluşturabilir. Örneğin, Güney Afrika'da ANC'nin (Afrika Ulusal Kongresi) eşitlik ve adalet üzerine kurduğu anlatı, uluslararası alanda kabul görek apartheid rejiminin sona erdirilmesinde etkili olmuştur. Benzer şekilde, Filistin'in hak mücadelesi de birleştirici ve stratejik bir dil oluşturularak daha geniş bir destek bulabilir. Ancak bunun için mevcut yanlış temsillerin düzeltilmesi ve anlatının merkezî bir hikâyeye etrafında şekillendirilmesi önemlidir. Bu bağlamda Edward Said'in Filistin anlatısının karşı karşıya kaldığı ideolojik bariyerlere dair analizleri faydalı olabilir (Farrah, 2018).

Çevirmenlerden beklenen tarafsız bir dil kullanımı olsa da Filistin sorunu gibi karmaşık bir konudaki terimler, bu beklentiyi zorlaştırmaktadır. Örneğin, İngilizce metinlerde sıkça geçen "illegal settlements" (yasa dışı yerleşimler) ifadesi, bazı Arapça çevirilerde "istiṭān ḡhayr shar'ī" (gayri meşru yerleşim) olarak aktarılırken, diğer metinlerde "al-mustawṭanāt al-ṣahīyūnīyah" (Siyonist yerleşimler) olarak çevrilmiştir. Bu çeviri tercihlerinin, ideolojik bağlamda da farklı mesajlar iletildiği açıktır (Hatim ve Mason, 1997, ss. 86-90).

Bu bağlamda, çatışma bölgelerinde görev yapan çevirmenler daha fazla etik ikileme karşılaşma riski taşıyabilir. Bu nedenle etik eğitim, çevirmenlerin sorumluluklarını anlamalarına ve tarafsız kalmalarını sağlamalarına yardımcı olacak önemli bir araç olabilir. Mona Baker (2006, s.157), çeviri eğitiminde etik farkındalığın artırılması gerektiğini ve özellikle çatışma bölgelerinde çalışan çevirmenlerin, söylem üretimindeki etkilerini anlamalarının büyük önem taşıdığını vurgulamaktadır.

Politik konularda çalışan çevirmenlerin, söylemsel çatışmaların ve ideolojik manipülasyonların farkında olmaları için kapsamlı bir eğitim alması gereklidir. Bu eğitimin, tarafsızlık ve etik konularının yanı sıra kültürel bağlamlara yönelik derinlemesine bir anlayışı da kapsamı önemlidir. Çevirmenlerin terminolojik tercihlerinin bu hassas denge üzerinde belirleyici bir rol oynadığı gözlemlenmiştir (Milton-Edwards, 2008, s. 45).

Çevirmenlerin, ideolojik bir taraf tutmadan, metnin orijinal anlamını ve bağlamını koruyarak çalışmaları teşvik edilmelidir. Bu bağlamda, uluslararası çeviri standartlarını içeren bir "etik rehber" hazırlanabilir. Politik ve ideolojik konularla ilgili çeviri yapan çevirmenlerin, etik konular ve tarafsızlık hakkında özel eğitimler alması sağlanmalıdır. Çevirmenlerin, metinlerin tarafsızlığı nedeniyle hedef hâline gelmesi durumunda korunmaları sağlanmalıdır. Çeviri süreçlerinde kullanılan yöntemler ve çevirmenin dilsel seçimleri şeffaf bir şekilde belgelenmeli ve gerektiğinde bağımsız kuruluşlarca denetlenmelidir. Hassas konularla ilgili çeviri süreçlerini düzenlemek ve çevirmenlerin etik sorumluluklarını denetlemek üzere bağımsız bir uluslararası kurul oluşturulabilir.

Araştırmacıların Katkı Oranı

Araştırmada yazarın katkı oranı %100 dür.

Çıkar Çatışması

Bu çalışmada çıkar çatışması oluşturabilecek herhangi bir durum bulunmamaktadır.

Kaynaklar

- Achebe, C. (1958). *Things fall apart*. Heinemann.
- Baker, M. (2006). *Translation and conflict: A narrative account*. Routledge.
- Bassnett, S. & Trivedi, H. (Eds.). (1999). *Post-colonial translation: Theory and practice*. Routledge.
- Bayraktar, B. (2019). Türk dış politikası'nda Filistin sorunu 1990'lardan 2010'lara. *Gazi Akademik Bakış*, 12(24), 19-44.
- Bhabha, H. K. (1994). *The location of culture*. Routledge.
- Çakmak, Z. (2007). *Filistin sorunu özelinde Türkiye'nin 1990'lı yıllar ve sonrasındaki Ortadoğu politikası*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Devran, Y. (2010). *Haber söylem ideoloji* (Vol. 15). Hiperlink.
- Fairclough, N. (1995). *Critical discourse analysis: The critical study of language*. Harlow: Longman.
- Farrah, M. (2018). Edward Said's contribution to the Palestinian narrative. *Arab World English Journal*, 9(1), 109-125.
- Günay, İ. E. (2022). Van Dijk'in eleştirel söylem analizi bağlamında Azerbaycan ve Ermenistan arasındaki savaşa ilişkin Le Monde ve Le Figaro'da kullanılan haber başlık ve girişlerinin analizi. *Aksaray İletişim Dergisi*. 10(2), 123-145.
- Hamadi, L. (2014). Edward Said: The postcolonial theory and the literature of decolonization. *European Scientific Journal*, 1(2), 39-46.
- Harms, G. & Ferry, T. M. (2017). *The Palestine-Israel conflict: A basic introduction* (3rd ed.). Pluto Press.
- Hatim, B. & Mason, I. (1997). *The translator as communicator*. Routledge.

- Khalidi, R. (2007). *The iron cage: The story of the Palestinian struggle for statehood*. Boston, MA: Beacon Press.
- Koç, E. (2020). İran ve Suudi Arabistan rekabetinin İsrail ve Filistin sorunu üzerinden analizi. *Türkiye Ortadoğu Çalışmaları Dergisi*, 7(2), 233-263.
- Milton-Edwards, B. (2008). *The Israeli-Palestinian conflict: A people's war*. Routledge.
- Müftüler, B. (2023). Norman Fairclough'un eleştirel söylem çözümleme modeline göre Mahtumkulu Divanı'nın ideoloji ve güç/iktidar temelinde değerlendirilmesi. *Folklor Akademi Dergisi*, 6(1), 74-94.
- Niranjana, T. (1992). *Siting translation: History, post-structuralism, and the colonial context*. University of California Press.
- Özkoç, Ö. (2009). Savaş ve barış: Doksanlı yıllarda Filistin-İsrail sorunu. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 64(03), 167-195.
- Özün, Ş. O. & Başkale, N. (2019). The distortion of cultural identity in Chinua Achebe's things fall apart. *Trakya Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 9(18), 86-99.
- Pym, A. (2010). *Exploring translation theories*. Routledge.
- Rushdie, S. (1991). *Imaginary homelands: Essays and criticism 1981-1991*. Penguin Books.
- Said, E. W. (1978). *Orientalism*. Pantheon Books.
- Said, E. W. (2002). *Yeni bin yılda Filistin sorunu*. A. Cüneyt, A. Kerem ve N. Ersoy (Çev.). İstanbul: Aram Yayıncılık.
- Salama, A. M. (2021). *Translating resistance: Language, politics, and power*. Routledge.
- Spivak, G. C. (2023). Can the subaltern speak?. In *Imperialism* (ss. 171-219). Routledge.
- Tymoczko, M. (2003). *Translation and power*. University of Massachusetts Press.
- Üçgül, M. (2022). *Göç olgusu, sığınmacılar ve insan hakları*. Yüksek Lisans Tezi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir.
- Van Dijk, T. A. (1998). *Ideology: A multidisciplinary approach*. London: Sage Publications.
- Van Dijk, T. A. (2019). *İdeoloji: Multidisipliner bir yaklaşım*. Ankara: Hece Yayınları.

Extended Abstract

Introduction

Translation plays a pivotal role as a mediator between cultures, ideologies, and power dynamics. This study examines the ideological functions of translation within the framework of postcolonial theory and critical discourse analysis, focusing on the Palestine-Israel conflict. By analyzing texts such as United Nations (UN) resolutions, international media reports, social media content, and academic publications, this research identifies the ideological weight of terms and their influence on perception management in international discourse. Key research questions include: How does translation influence ideological constructs and contribute to perception management in the Palestine-Israel conflict? How do translations mediate the power dynamics between hegemonic narratives and resistance discourses? Translation, as a transformative process, does not only carry linguistic meaning but also the cultural, social, and ideological nuances embedded within the source text. The conflict between Palestine and Israel is a fertile ground for studying the power of translation in shaping global narratives. Terms such as "occupation," "terror," and "freedom fighter" carry significant ideological weight that influences international perceptions. The importance of this study lies in its ability to uncover the mechanisms by which translations can either reinforce or challenge dominant ideologies, contributing to a deeper understanding of the role of language in international relations.

Method

The study adopts both qualitative and quantitative research methodologies. Data sources include:

1. UN Resolutions (1970-2020): These texts serve as primary references for analyzing official diplomatic language and its ideological implications. The resolutions provide a formal framework for understanding how international bodies articulate and mediate the Palestine-Israel conflict.
2. International Media Reports (2000-2020): Media outlets like CNN, Al Jazeera, and The Guardian were examined for linguistic variations across different ideological perspectives. These outlets reflect distinct political and cultural leanings, making them critical for analyzing biased or neutral translations.
3. Social Media Content (2012-2023): Hashtags such as #FreePalestine and #IsraelConflict were analyzed to understand the ideological shifts in digital platforms. Social media provides a grassroots perspective, showcasing how individuals and groups frame the conflict through their linguistic choices.
4. Academic Publications (1990-2020): Research on the terminology and ideological framing of the Palestine issue provided additional insights. These publications offer a theoretical foundation for understanding the intersection of language, power, and ideology.

Analytical tools included NVivo and MAXQDA for frequency analysis and content categorization. Terms were analyzed within the contexts of peace, occupation, independence, security, and human rights. The study also applied critical discourse analysis theories, particularly those of Norman Fairclough and Teun A. van Dijk, to evaluate how translation reproduces or challenges ideological narratives. Additionally, Edward Said's concept of "Orientalism" was used to examine how translations perpetuate or dismantle stereotypes.

Results

Key findings reveal the transformative impact of translation on ideological narratives. Terms such as "occupation," "freedom," and "terror" demonstrate ideological shifts across languages. For example, "occupation" in UN resolutions often emphasizes protest, whereas media translations may soften its implications by using "disputed territories." Similarly, "freedom fighter" may be translated

as "terrorist" in politically charged contexts, altering the perception of resistance movements. Different outlets reflect distinct ideological biases. CNN's language often aligns with Israeli security perspectives, while Al Jazeera emphasizes Palestinian resistance. Neutral outlets like The Guardian present broader conflict narratives but still reveal subtle linguistic biases. For example, terms like "self-defense" versus "aggression" shape audience perceptions significantly. Social media hashtags like #FreePalestine and #IsraelConflict illustrate ideological polarization. Translations of these hashtags into different languages reflect varying degrees of ideological intensification or neutrality. For instance, #FreePalestine is often associated with resistance, while #IsraelConflict tends to frame the issue as a bilateral disagreement, reducing the asymmetry of the conflict. Terms related to peace and independence dominate UN and academic texts, whereas media and social media prioritize conflict and security. This highlights the varying priorities and audiences of each source.

Discussion

The findings highlight the critical role of translators in shaping international perceptions. Translators operate not as neutral intermediaries but as active agents within power structures. The analysis underscores the challenges of maintaining neutrality in ideologically charged contexts like the Palestine-Israel conflict. Moreover, the study illustrates how linguistic choices, such as the translation of "martyr" as "militant" or "terrorist," reinforce or challenge hegemonic narratives. By employing frameworks from Edward Said's "Orientalism" and postcolonial translation theories by scholars like Gayatri Spivak and Tejaswini Niranjana, the research situates translation as a site of cultural resistance or reinforcement of dominant ideologies. The concept of "narrative framing," as discussed by Mona Baker, further elucidates how translations shape collective memory and societal attitudes.

Conclusion

Translation is far more than a linguistic exercise; it is a critical tool for constructing and deconstructing ideological discourses. This study underscores the necessity for translators to possess not only linguistic proficiency but also a heightened awareness of the sociopolitical ramifications of their work. In politically sensitive contexts, particularly in global conflicts like the Palestine-Israel dispute, translators wield significant influence over the shaping of international narratives. Their role extends beyond mere language transfer to include the ethical responsibility of fostering equitable and unbiased representations. To address these challenges, the study recommends the development of specialized training programs aimed at enhancing translators' awareness of ideological biases and equipping them to navigate the complexities of their role. Establishing international guidelines for ethical translation practices is equally critical, ensuring a standardized approach to maintaining neutrality and fairness. The integration of advanced AI tools in translation processes can further support unbiased translations, particularly in politically sensitive and ideologically charged contexts. However, the use of such tools should be governed by robust ethical guidelines to prevent misuse. Moreover, fostering cross-cultural dialogue through transparent and responsible translation practices is paramount. Translators can serve as bridges between conflicting narratives, promoting understanding and cooperation by carefully mediating language and meaning. By emphasizing transparency in translation practices, the profession can contribute to reducing conflicts and fostering peaceful resolutions.

Ultimately, this research contributes to a nuanced understanding of the intersection of translation, discourse, and ideology. It highlights the translator's indispensable role in shaping global perceptions and calls for a reevaluation of translation practices to promote equity, transparency, and accountability in international discourse. Through such efforts, translation can evolve into a powerful instrument for fostering mutual understanding and addressing the complexities of global conflicts.